

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători:

Aliona Miron

Mariana Pitic

Viorica Puica

examinând recursul depus de reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul General interimar Robu Dumitru împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii nr.164/12 din 19 iulie 2022,

împotriva încheierii din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 18 august 2022 Procurorul General interimar Robu Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii nr.164/12 din 19 iulie 2022 prin care s-au abrogat hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.34/3 din 24 ianuarie 2020, nr.289/25 din 13 octombrie 2020 și nr.309/26 din 27 octombrie 2020 cu privire la stabilirea completelor specializate în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe.

Prin încheierea din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Procurorul General interimar Robu Dumitru împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii nr.164/12 din 19 iulie 2022.

Nefiind de acord cu încheierea din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 20 decembrie 2022, reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că prima instanță a interpretat și aplicat în mod eronat prevederile Codului administrativ, iar în consecință greșit a ajuns la concluzia că Procurorul General interimar nu a revendicat încălcarea unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci a relatat că, dreptul lezat al Procuraturii rezultă însăși din efectele hotărârii Consiliului

Superior al Magistraturii nr. 164/12 din 19.07.2022, și anume de desființare a specializării judecătorilor în domeniul infracțiunilor de trafic de ființe umane și a crimelor conexe, al infracțiunilor economice, de corupție și a celor conexe.

La 18 aprilie 2023 Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință și a solicitat respingerea recursului depus de reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci cu menținerea încheierii din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Completul Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci la data de 20 decembrie 2022 este în termen, având în vedere că încheierea contestată emisă la 05 decembrie 2022 a fost notificată de recurent la 11 decembrie 2022. (f.d.42)

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie prin care respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, completul constată că prin hotărârea nr.164/12 din 19 iulie 2022 a Consiliului Superior al Magistraturii, s-au abrogat hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.34/3 din 24 ianuarie 2020, nr.289/25 din 13 octombrie 2020 și nr.309/26 din 27 octombrie 2020 cu privire la stabilirea completelor specializate în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe.

Reclamantul a relatat că, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 164/12 din 19.07.2022 nu corespunde angajamentelor de combatere a fenomenului de trafic de ființe umane, care au fost confirmate de către Republica Moldova prin ratificarea instrumentelor juridice ONU și CoE în domeniu. În afirmarea opiniei a invocat că, standardele internaționale în acest domeniu recomandă crearea unor unități specializate în combaterea traficului de ființe umane sau dezvoltarea unei specializări și creșterea profesionalismului colaboratorilor organelor și instituțiilor competente în

domeniul respectiv, care să aibă cunoștințe corespunzătoare funcțiilor deținute în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane

A considerat Procurorul General interimar Robu Dumitru că Plenul CSM a considerat oportun a abroga hotărârile doar reieșind din pretensele dezavantaje, și anume: se atestă o creștere sporită a volumului de lucru a judecătorilor desemnați în completele respective, în contextul în care prin Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor nu poate fi diminuat volumul de lucru, ținând cont de specializarea acestora.”, „...au apărut unele suspiciuni la formarea completelor de către președinți”.

Prin urmare, nefiind de acord cu cele întreprinse, la 18 august 2022, Procurorul General interimar Robu Dumitru, a înaintat la Curtea de Apel Chișinău acțiune împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea hotărârii nr. 164/12 din 19 iulie 2022 prin care s-au abrogat hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.34/3 din 24 ianuarie 2020, nr.289/25 din 13 octombrie 2020 și nr.309/26 din 27 octombrie 2020 cu privire la stabilirea completelor specializate în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe.

Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 05 decembrie 2022 a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Procurorul General interimar Robu Dumitru împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii nr.164/12 din 19 iulie 2022.

În susținerea acestei concluzii Curtea de Apel Chișinău, ca instanța de fond, a reținut că Procurorul General interimar Robu Dumitru, în acțiunea de contencios administrativ, nu a indicat expres vreun drept personal vătămat prin actul administrativ contestat, or, prin adoptarea actului de către Consiliul Superior al Magistraturii nu i-a fost încălcat careva drepturi sau libertăți personale. Or, după cum rezultă din art.17 Cod administrativ, actele administrative urmează a fi contestate de persoanele interesate cărora nemijlocit le sunt încălcate careva drepturi și libertăți prevăzute prin lege.

În conformitate cu prevederile art. 207, alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Articolul 189, alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform 10, alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 39, alin. (1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activității administrative și stipulează că acesta nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Sub acest aspect completul relevă că prevederile articolului 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Instanța de recurs menționează, că sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Astfel, pentru a pune pe rol o acțiune în contenciosul administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: respectarea competenței jurisdicționale, existența capacității procesuale, revendicarea unui drept încălcat, etc.

La caz, reclamantul Procurorul General interimar Robu Dumitru, a înaintat la Curtea de Apel Chișinău acțiune solicitând anularea anularii hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 164/12 din 19 iulie 2022, nu a indicat, prin prisma art. 17 din Codul administrativ, care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii contestată.

Simplul dezacord cu hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 164/12 din 19 iulie 2022 prin care s-au abrogat hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.34/3 din 24 ianuarie 2020, nr.289/25 din 13 octombrie 2020 și nr.309/26 din 27 octombrie 2020 cu privire la stabilirea completelor specializate în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe, nu denotă încălcarea unui drept subiectiv al reclamantului, care poate fi apărut prin intermediul justiției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că normele legale citate supra interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al societății reclamante, astfel încât pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ este necesar revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al Procurorului General interimar Robu Dumitru.

Prin urmare, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată

vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare actio popularis.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene(cererea nr. 45572/00)].

Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a angaja o actio popularis în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Astfel, un act administrativ poate fi anulat numai dacă și cu condiția de a se dovedi că a produs Procurorului General interimar Robu Dumitru o vătămare într-un drept, ori într-un interes legitim, potrivit art. 17 din Codul administrativ, care consacră contenciosul subiectiv. Instanța sesizată de contencios administrativ trebuie să verifice dacă prin actul administrativ care face obiectul acțiunii s-a adus atingere unei situații juridice subiective.

Din analiza cererii de chemare în judecată depusă de către Procurorului General interimar Robu Dumitru nu se desprinde dreptul subiectiv pretins a fi încălcat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 164/12 din 19 iulie 2022. Revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al recurentului reprezintă o condiție obligatorie pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul de admisibilitate.

În contextul celor relatate completul Curții Supreme de Justiție reține că acțiunea înaintată de Procurorul General interimar Robu Dumitru împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea hotărârii nr. 164/12 din 19 iulie 2022, prin care s-au abrogat hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.34/3 din 24 ianuarie 2020, nr.289/25 din 13 octombrie 2020 și nr.309/26 din 27 octombrie 2020 cu privire la stabilirea completelor specializate în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe, nu răspunde exigențelor de admisibilitate, motiv din care urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că soluția emisă prin încheierea din data de 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este corectă, completul Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de către reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci.

În corespundere cu art. 193, art. 241, art. 243, alin. (1), lit. b), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către reprezentantul Procurorul general interimar, Robu Dumitru, Aliona Bucuci.

Se menține încheierea din 05 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul General interimar Robu Dumitru împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii nr.164/12 din 19 iulie 2022.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Mariana Pitic

Viorica Puica